N°. 462. 1848.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

ZATURDAG, 21 OCTOBER.

... COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve ... Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 4,30; ... de buitensteden ƒ 5,50; franco door het geheele Rijk. ... Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseeren aan het Bureau ... COURANT.

AGENTEN.
Te 's Hage, Gebr. J. & H. van Langenhuysen.
Te Rotterdam, J. A. van Belle.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

STATISTIEK

VAN HET

Onderhoorige Eiland

ARUBA.

69e LIJST.

... Bevolking, Katholijken p. m. 1700
„ Protestanten 350
„ Israelieten 1
...ven, uitsluitend Katholijken 561

...mandeur J. Jarman, Jr. p
...n van het *Vredegeregt* L. Croes. p
D. Caprilles, Jr. Isr.
...ontvanger J. H. van der Biest. p
...ciale *Schrijver* C. Raven. p
...zigter en *Geregtsbode* J. Schweigler. K
...spreker en *Doodgraver* J. Charj. p
...zigter over de *Goudplaatsen* J. G. Croes. p
...gerend *Opzigter bij de Cultures* W. J. G. Wagler. p
...sistent *Opzigter* J. S. Betting. p
...ministrateurs der *Armenkas* J. Jarman, Jr. p
P. Quant. p
...oolopzieners W. Specht. p
C. Raven. p
M. Romero. K
...ndonderwijzer J. C. van der Ree. p
...trict- en *Wijkmeesters* C. Raven. p
P. Lampe. p
H. Lampe. p
J. A. Yarzagaray. p
J. H. Semerel. k
P. Quant. p

18 Prot. 3 Kath. 1 Isr.

Het Onderhoorige Eiland

BONAIRE.

...lijke Bevolking: Katholyken p. m. 1260
„ Protestanten 99
...ven, uitsluitend Katholyken 673

...mandeur J. Schotborgh, Cz. p
...ofdopzigter C. Boijer. p
...ntvanger R. R. Muskus. p
...mmandeurs-Klerk T. L. Vos, Jr. p
...nds-Chirurgijn W. B. Zeppenfeldt. p
...aatmeester C. Boijer. p
...Opzigters bij de Cultures F. G. van Raders. p
A. H. Steeling Leseur. p
G. Schotborgh, Hz. p
J. B. Schotborgh. p
T. E. van Raders. p
...Opz. bij de *Alg. Dienst* G. Menge. K
J. H. B. Schüler. p
...pzigter over den *Vuurtoren* A. de Groot. K
...pzigter bij de *Zoutpannen en belast met het Loodswezen*, G. W. Delagard. K
...ministrateurs der *Armenkas* H. Suarez. K
C. Boijer. p

Schutterij.

...pitein-*Kommandant* J. Schotborgh, Cz. p
Eerste *Luitenant* C. Boijer. p
Tweede *Luitenants* A. H. Steeling Leseur. p
G. Schotborgh, Hz. p
...strictmeesters C. Boijer. p
T. L. Vos. p
A. H. Steeling Leseur. p
G. Schotborgh, Hz. p

21 Prot. 4 Kath.

Totaal der		Kath.		Prot.		Isr.
Bevolking	Kath.	17570	Prot.	2340	Isr.	1001.
Ambtenaren	»	13	»	166	»	13

en 3 Onbekende.

AMSTERDAM, 20 October.

Bij resolutie van den 16 dezer hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de verdeeling der provincie in hoofd en onder-kiesdistricten bepaald, en tevens voorschriften omtrent de uitvoering van het voorloopig kiesreglement vastgesteld.

Die voorschriften bevatten hoofdzakelijk het volgende;

Er zullen onverwijld lijsten der kiesgeregtigden worden opgemaakt, en voor den 29 dezer ter inzage gelegd; de bezwaren moeten binnen acht dagen worden ingediend; de lijsten worden vóór den 23 November gesloten en dan andermaal ter kennisneming neergelegd.

De hoofden der plaatselijke besturen zenden binnen 24 uren afschriften in alphabetische orde aan de hoofdplaatsen der hoofd- en onderdistricten, welke lijsten dan ook ter inzage zullen liggen.

De plaatselijke besturen van de hoofdplaatsen der Hoofddistricten doen de stembilletten vervaardigen voor de keuze van Leden der Tweede Kamer op wit, voor die der Candidaten voor de Eerste, op blaauw papier, volgens model bij de resolutie gevoegd. De billetten worden met het zegel der hoofdplaats gestempeld, in dubbeltal rondgezonden in de Onderdistricten, ter bezorging aan de stemgeregtigden.

Elk kiesgeregtigde brengt zijn billet zelf en zijn naam wordt opgeteekend.

Van alles wordt proces-verbaal gehouden en de keuzen bij afschrift van het proces-verbaal ter inzage gelegd.

Als niemand de volstrekte meerderheid heeft bekomen, wordt er een dubbeltal opgemaakt uit de beide personen die de meeste stemmen hadden, en met den meesten spoed tot eene tweede stemming overgegaan.

De kosten van de verkiezingen zijn voor rekening der gemeenten naar mate der bevolking.

Het stembillet zelf is van den volgenden inhoud:

STEM-BILLET. *Zuid-Holland.* 1848. *Voor een Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

(In te vullen den naam en zoo veel mogelijk voluitgeschreven de voornamen en woonplaats van het Lid dat men kiest.)

Men wordt tevens herinnerd:

1°. »Dat, om tot Lid der Tweede Kamer verkiesbaar te »zijn, alleen wordt vereischt, dat men Nederlander, »in het volle genot der burgerlijke en burgerschaps»regten zij en den ouderdom van 30 jaren hebbe »vervuld." (Art. 13 van het voorloopig kiesreglement.)

2°. »Dat de ambtenaar, die in het Hoofdkiesdistrict ter »verkiezing voorzit, in dat District niet verkiesbaar »is." (Art. 15 als boven.)

3°. »Dat het stembiljet persoonlijk door elken kiezer in »de stembus gestoken moet worden, naar verkiezing »in de hoofdplaats van het Hoofd- of van het On»derkiesdistrict, waaronder de gemeente van inwo»ning des stemmers gelegen is."

4°. »Dat de Stembilletten niet behoeven onderteekend »te zijn."

Men leest in de *Nederlander*: »Er loopen te 's Hage bij voortduring velerlei soort van geruchten omtrent ministeriëele veranderingen; dan eens heet het, dat de Heer Donker-Curtius zal aftreden, om door den Heer Lightenveld te worden vervangen en zelf vice-president van den Raad van State te worden; dan weder dat de Heer de Kempenaar zou aftreden en dat de Baron Bentinck naar Brussel zou vertrekken, zijne portefeuille aan den Heer Boreel overgevende. Welonderrigte lieden gelooven niet, dat eene verandering zoo spoedig op handen is. Dit alleen schijnt zeker te zijn, dat de Heer Baud, directeur der cultures, spoedig de portefeuille van Koloniën zal erlangen, zoo hij niet reeds bij het schrijven van dit berigt, aan het hoofd van dat Departement staat."

Door het departement van Binnenlandsche Zaken is, aan de Heeren Aart Vos Gz., te Veen, en Petrus van der Meulen, te 's Hertogenbosch, concessie, voorloopig voor een jaar, verleend tot oprigting en daarstelling eener dagelijksche dienst met schroefstoombooten tusschen 's Hertogenbosch en Maastricht en tusschengelegene plaatsen, vice versa tot vervoer van passagiers en goederen; terwijl bij eene resolutie, litt. B. van dezelfde dagteekening, eene gelijke concessie is bewilligd aan de heeren Matthijs Wenmaekers te Maastricht, F. A. Goijarts en B. Welsch te 's Hertogenbosch en F. van Calker te Engelen, deelgenooten in de Navigatie-Societeit op de Zuid-Willemsvaart.

Z. M. heeft erkend den heer A. C. W. H. Ellinckhuysen als consul van Spanje te Rotterdam en benoemd, tot plaatsvervangers van den kanton-regter te Druten J. J. Kuppen, te Bolsward Mr. J. Haitsma Mulier; tot griffier bij het kanton-geregt te Waalwijk E. Tijsmans, te Vlaardingen Mr. W. J. van Vollenhoven.

In een voorloopig verslag van den oogst van het jaar 1848, in de provincie Noord-Braband, door de *Staats-Courant* medegedeeld, leest men hoofdzakelijk het volgende:

»De tarwe, hoezeer over het algemeen wel geslaagd, is beneden het beschot van verleden jaar gebleven, en was in de kleilanden, vooral in de landen van Heusden, sterk met zwart bezet, waardoor de kwaliteit geleden heeft, die slechts middelmatig is. De eerst rijp gewordene is tamelijk droog ingezameld, de latere, omstreeks een derde van het geheel, heeft door den aanhoudenden regen geleden.

»Aan den Maasdijk is, wegens het water, geene tarwe gezaaid. De op zandgrond gezaaide is, hoezeer van mindere kwaliteit, wel gelukt en zal wel omstreeks 20 mudden per bunder afwerpen.

»Rogge. De oogst overtreft dien van een gewoon jaar, het graan is wigtig en meest droog ingezameld, blank en kleinkorrelig ter zwaarte van 71 a 73 Nederlandsche ponden, met een gemiddeld beschot, in het zand, van 18 a 21 en in de kleilanden van 23 tot 30 mudden per bunder.

»Garst. De weinig gezaaide wintergarst is in de landen van Breda goed geslaagd, doch gaf in de ligte klei van de landen van Heusden en Altena niet meer dan ruim een half gewas.

»De zomergarst is, allerwege bijzonder wel gelukt, en heeft een product opgeleverd van 24 tot 34 mudden per bunder.

»Boekweit. De boekweit heeft dit jaar een heerlijk resultaat gegeven, zoo zelfs, dat oude landlieden in onze zandstreken zich naauwelijks de wedergade herinneren. De inzameling van het eerstgemaaide ging niet voorspoedig, doch ook dit herstelde zich weldra. Een gewoon boekweitgewas wordt op 20 a 24 mudden per bunder berekend; thans heeft men 32, 36 en 40 mudden gedorscht, en zelfs wordt uit het arrondissement van Breda van een beschot van 50 mudden per bunder gewaagd.

»Haver. Ook de haver is tamelijk doch zeer verschillend geslaagd. De inzameling ging voorspoedig, uitgezonderd bij de late haver, die door natheid leed. In de landen van Heusden en Altena leverde zij 40 a 50 mudden, in de zandgronden 30 a 36 mudden per bunder op.

»Koolzaad. Het winterkoolzaad heeft eerst van de vorst en daarna van eene groote menigte insekten, zwarte vliegjes, veel te lijden. De plant herstelde zich echter en geraakte op nieuw in vollen bloei, en gaf nog ruim een half gewas van 15 tot 18 mudden, en, in de zware kleilanden, van 20 tot 28 per bunder, waarvan de prijs ƒ 10 a ƒ 11 bedroeg.

»Het zomerzaad is allerwege vrij goed geslaagd.

»Ten aanzien der aardappelen heeft men reeds in 1847, en nu weder opgemerkt, dat de bovenste, die meest aan de oppervlakte van den grond liggen, het meest bedorven zijn, waaruit volgt, dat men in het vervolg dieper moet planten; verder dat versche mest zeer nadeelig werkt, en dat het beter is de aardappelen, waarvan het loof ten eenen male zwart en rot is, in den grond te laten, dan hen te rooijen; zij bederven meer in kuilen of kelders dan in den grond, waarin zij minder opeengepakt zijn, zoodat het bederf van den eenen knol tot den anderen minder overgaat; terwijl het noodzakelijk is, dat de aardappelen niet dan droog gekuild of gekelderd worden, weshalve men best doet, hen op dorschvloeren uit te spreiden, eenige dagen te laten liggen,

en wel te sorteren, alvorens men ze in de bewaarplaatsen overbrenge.

»De groote menigte aardappelen, die er vooral op zandgronden gezet zijn, het welgelukken van sommige vroege soorten, geeft de overtuiging, dat ook dan, wanneer het bederf in de bewaarplaatsen mogt toenemen, er in dit gewest geene vrees voor gebrek kan bestaan, en dat alleen niet te voorziene groote uitvoer aanmerkelijk de prijzen kan doen stijgen.

»Erwten zijn tamelijk wel gelukt en hebben een middelmatig gewas opgebragt.

»De paarden- en duivenboonen zijn uitmuntend geslaagd; opbrengst: 28 tot 40 mudden per bunder; in de zware klei werd over roest en honigdaauw geklaagd.

»Vlas. Het gewas is ver beneden dat van 1847 gebleven, de opbrengst is 180 à 200 steenen van 3 Ned. ponden per bunder, en de prijs naar qualiteit, doch zeer fluctuerende.

»Meekrap. De kiemen der in dit jaar geplante meede zijn door de droogte slecht in den vat gekomen, doch naderhand goed doorgegroeid.

»De prijzen zijn buitengemeen laag: *f* 32, uiterlijk *f* 34, en van de allerbeste kan geene *f* 40 per 100 Ned. ponden gemaakt worden. Deze belangrijke cultuur, die vroeger duizenden goed loon en welvaart verschafte, vermindert van jaar tot jaar.

»Glaslanden en hooi. Langs den Maasdijk zijn, door het hooge vloedwater, de meeste polders en lage uiterwaarden, zoo als ook duizenden bunders hooiland in de omgevingen van 's Hertogenbosch, tot in Junij dras of onder water gebleven. De hooge uiterwaarden en hooge landen gaven eene goede snede en waren hoog in prijs bij de verpachtingen.

»In de landen van Heusden en Altena en in de Langstraat had men een zeer goed gewas, de prijs is zeer matig (*f* 15 à *f* 16 de 1000 Ned. ponden) Op zandgronden was de opbrengst der hooge driezen vrij voldoende; de lage beemden gaven een overvloedig gewas.

»Het nagras is allerwege goed gegroeid en geeft eene rijkelijke weide aan het vee.

»De klaver liet veel te wenschen over. De eerste snede kan als mislukt beschouwd worden, de tweede was zeer verschillend; de derde snede door overheerlijk weder begunstigd, is zeer sterk gegroeid, en levert thans nog eene goede snede.

»Knollen. Het in den rogge-stoppel gezaaide knolzaad is meer dan middelmatig goed.

»Wortelen. De vroege zijn klein van stuk gebleven; de stoppels groeijen nog dagelijks en zullen een gezond en overvloedig voedsel zijn.

»Spurrie. De vroege zaad- of voorjaars-spurrie is door de felle hitte in Mei grootendeels mislukt; zij kon de kosten van maaijen en inzamelen naauwelijks goedmaken. De in den rogge-stoppel gezaaide najaars-spurrie is kort na de zaaijing, door regen begunstigd, dit jaar heerlijk gegroeid.

»Rundvee. Het rundvee is gezond gebleven; van de longziekte heeft men niets vernomen. De uitvoer was aanzienlijk, de aanfok toegenomen, en de handel zeer levendig. Ook de boterprijzen, hoezeer een vierde minder dan verleden jaar, waren nog zeer voldoende.

»Paarden. Reeds in het begin van het voorjaar werden goede paarden sterk gezocht en vrij duur betaald. Door Fransche kooplieden, werden zelfs bejaarde paarden opgekocht voor *f* 180, 200, 220 en zelfs hooger.

»Varkens. De teelt ging voorspoedig; de biggen waren in het voorjaar hoog in prijs.

»Ook de schapen zijn tot verzending naar Belgie en Engeland, opgekocht en vrij duur betaald.

»Uit al het bovenstaande blijkt, dat, uitgezonderd de ramp in de aardappelen, die in de klei-, leem- en goede zandgronden algemeen zeer noodlottig was, dit jaar onder de zeer gezegende mag gerangschikt worden."

's GRAVENHAGE, 19 October. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, heeft de voorzitter kennis gegeven, dat de commissie voor de verzoekschriften tot haren voorzitter heeft benoemd den heer *Storm van 's Gravesande.*

Die commissie brengt, bij monde der heeren *Storm van 's Gravesande, Op ten Noort* en *Albarda* rapport uit op onderscheidene in hare handen gestelde stukken, als:

1°. Op een adres van J. Lauffer c. s., uit Curaçao, betrekkelijk de emancipatie der slaven. — Ter griffie.

2°. F. J. Prange, te 's Hage, omtrent de verbetering van het lot der arbeidende klassen. — Orde van den dag.

3°. C. van der Horst c. s., te Amsterdam, omtrent de belasting op paarden. — Ter griffie.

4°. H. L. Groeneveld te Thezingen klagten behelzende over de zeil-vesterijen. — Ter griffie.

5°. N. J. Mulder, onder Veendam, houdende klagten over belasting. — Ter griffie.

Het nieuw benoemde lid uit Groningen, de heer Mr. A. Oudeman, heeft zijne geloofsbrieven ingezonden. Deze worden in handen gesteld eener commissie van vijf leden, bestaande uit de heeren *van Rosenthal, van Dam van Isselt, aan Goltstein, Mackay* en *van Heloma.* Deze commissie verlaat de zaal, om de geloofsbrieven te onderzoeken, wordende de vergadering inmiddels geschorst. Na kort verwijl keert zij terug en brengt, bij monde van den heer *van Dam van Isselt*, verslag uit. Daaruit blijkt dat al de gezonden stukken in orde bevonden zijn; de commissie stelt dienvolgens de toelating voor van den heer Mr. *A. Oudeman*, waartoe de vergadering besluit.

Is ingekomen een Koninklijk besluit, waarbij de voorzitter der Kamer gemagtigd wordt, de bij in Grondwet gevorderde eeden van den heer *Oudeman* af te nemen.

Ingevolge van dien wordt die heer binnengeleid, legt de eeden in handen des voorzitters af, en neemt daarna zitting.

De commissie, belast met het opstellen van een ontwerp van adres, in antwoord op de troonrede heeft bereids hare taak volbragt en brengt dat ontwerp alsnu ter tafel. Het zal ter overweging aan de afdeelingen gezonden en aldaar onmiddellijk onderzocht worden.

Daarna wordt de vergadering gescheiden. De afdeelingen zijn bijeengekomen; 1°. Over het ontwerp van adres in antwoord op de troonrede; en 2°. over het gisteren ontvangen wets-ontwerp betrekkelijk het fonds voor de consignatiën.

Men verzekert, dat de leden der Kamer, na afloop der behandeling van het adres, omstreeks veertien dagen huiswaarts zouden keeren.

ASSEN, 16 October. Bij alle verschil van denkbeelden omtrent het lager onderwijs, is men het algemeen eens, dat het zich naauw moet aansluiten aan de behoeften van het werkelijke leven. Dat de dorpsscholen behoefte hebben aan onderwijs in de beginselen van den theoretischen en practischen landbouw, het boomkweeken enz., hierover is maar ééne stem. Geleid door die wijze van zien, is door de marktgenooten van Gasselte, onlangs aan de openbare school gunstig een half bunder gronds afgestaan, in de nabijheid gelegen, ten behoeve van het beoogde schoolonderwijs.

Door het schenken van een stuk grond is het doel verre van bereikt te worden; veel is hiertoe nog buitendien noodig: maar gelukkig, er is een *begin* van *handelen*, een overgang van *zeggen* tot *doen*. Wenschelijk was het, dat ook andere marktgenooten in Drenthe, ten beste van tijdgenoot en nageslacht, even gunstige beschikkingen maakten. Met eene kleine, niet noemenswaardige opoffering van ieder geregtigde, kon door zoodanige schenking, ook op ruimere schaal, het lot van het schoolwezen en het heil eener bevolking duurzaam worden gevestigd. *(Drentsche Courant)*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 October. Na eenige bepalingen van het ontwerp van organisatie der jury te hebben aangenomen, heeft de nationale vergadering in hare zitting van heden de beraadslaging over de artikelen der constitutie met den gewonen spoed hervat. Aan het einde der zitting had de heer Bechard den moed het stelsel van centralisatie te bestrijden, waaraan Frankrijk alle 15 jaren eene omwenteling te danken heeft. Dank zij dat stelsel, wordt door 60,000 communisten thans aan 35 millioen inwoners de wet voorgeschreven.

— De beraadslagingen over de grondwet zullen in het begin der volgende week worden ten einde gebragt; daarna zal men over eenige wetten stemmen, waarover de commissiën hare rapporten hebben uitgebragt; vervolgens zal eene commissie van 60 leden worden benoemd om de uitvoerende magt en den raad van ministers van dienst te zijn bij het nemen van maatregelen die zij meenen te zullen moeten nemen, gedurende den vacantie-tijd, die waarschijnlijk, van den 5 November tot den 25 December zal duren; gedurende dien tijd zal er ook worden overgegaan tot de benoeming van den president.

Die kommissie van 60 leden, zal door het lot benoemd worden en bekleed met gelijke magt als de leden van den ministerraad; zij zal het regt hebben, de vergadering bijeen te roepen, naar gelang de omstandigheden dit zullen wenschelijk maken, en om de stad in staat van beleg te verklaren, indien zulks noodig mogt schijnen; in één woord: zij moet de vergadering zelve vertegenwoordigen, aan welke de natie de uitoefening harer souvereiniteit heeft toevertrouwd.

— Het gouvernement heeft aan de commissie, belast met het onderzoek over het vraagstuk betreffende het opheffen van den staat van beleg weinig geruststellende inlichtingen gegeven. Het drong vooral aan op de organisatie der geheime clubs, die thans, men moet het erkennen, meer dan ooit te duchten zijn en die hun net over geheel Frankrijk uitspreiden.

— Indien men aan sommige particuliere berigten geloof mag hechten, dan zou, vooral tegen den naderenden winter, gevoegd bij het algemeen heerschend gebrek onder de arbeidende klassen, het ergste te vreezen zijn.

De Montagnards verspreiden opruijende pamfletten in de voorsteden.

— Het verdient opmerking, dat de Heer Etienne Arago, sinds hij lid werd van de nationale vergadering, heeft afgezien van het tractement, dat hij als directeur-generaal der posterijen genoot.

— Van de 45.000 eigenaars van perceelen te Parijs hebben thans 18.000 zich tot den prefect van de Seine gewend om ontheffing van belasting, uithoofde van gebrek aan verhuring (!!!)

— De heer Schnedowsky, adjudant en secretaris van den hertog van Leuchtenberg, schoonzoon des Keizers van Rusland, is te Parijs aangekomen, belast met eene bijzondere zending, waaromtrent echter nog niets bekend is.

— Er circuleert thans in het geheim de volgende vrij bijtende karikatuur. De jeugdige republiek op een ouden boomstam gegrift, in de gedaante van een vrouwen borstbeeld, overschaduwd door een ouden wilgenboom. Zij draagt eene procureurs-muts; hare vlechten zijn in plaats van spelden, met sabels, bajonetten, lansen en dolken vastgehecht. Kleine kanonnen maken hare oorsierseis uit. Zij heeft epauletten op hare schouders; hare handen zijn afgehakt en hare polsen door kluisters aan elkaar verbonden, half vermolmde stronken komen uit den grond op en stellen vroegere verworpene regeringsvormen voor: de republiek, het directoire, het keizerrijk, het consulaat, het oudere en jongere koningschap, enz. Ratten knagen en ondermijnen die overblijfsels dezer overleveringen, welke gehandhaafd en grootendeels bekrachtigd zijn door de »constitutie van den staat van beleg."

— Onder 3423 gedeporteerden telt men 59 Belgen, 23 Duitschers, 15 Zwitsers, 38 Italianen en Savoijers, 9 Nederlanders, 2 Polen en 1 Portugees. Niet een Spanjaard of Engelschman.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Oct. De *Spectator* verhaalt, dat de Lord Mayor en de Aldermen der hoofdstad, eene uitnoodiging hebben ontvangen van de stad Parijs en den grooten staf der nationale garde, om een feest bij te wonen, uit erkentelijkheid voor de ontvangst, die de nationale garde hier ter stede heeft genoten.

— Eene deputatie, bestaande uit de inwoners van Dublin en omstreken, heeft zich naar den lord-stadhouder van Ierland begeven en hem eene memorie ten gunste van den heer O'Brien overhandigd, onderteekend door 25,000 personen. De lord stadhouder antwoordde, dat hij daarin alsnog niet kon beslissen, vermits het proces nog gevoerd wordt tegen personen, die van dezelfde misdaad zijn beschuldigd, als waarvoor de heer O'Brien veroordeeld is.

Volgens brieven uit New-York, houdt de gastvrijheid der Amerikanen niet op met ballingen uit Europa op het grondgebied der Vereenigde Staten te ontvangen. De Jezuiten uit Zwitserland, Duitschland en Italië vonden daar achtervolgens eene veilige wijkplaats. Zoo stapten in de nieuwe wereld aan wal: de geleerde P. Guibert, rector van het collegie te Genua; P. Fruzzini, P. Pottgeisser, professor in de wiskunde aan het collegie te Friburg, P. Vico, de sterrekundige van Europesche vermaardheid, en eene menigte anderen.

»Wij danken God," zegt een der brieven, die in zijne barmhartigheid ons een zoo groot aantal bekwame werklieden toezendt voor den wijngaard des Heeren. Hun arbeid zal vruchten dragen in dit werelddeel; aan deze natie zal veel gegeven worden, omdat zij opregt bemint de vrijheid van persoon en van het menschelijk geweten.

»De dwaasheid der Europesche natiën, die zulke voortreffelijke mannen moedwillig van zich stooten, ondervindt hier dan ook niets dan medelijden en verontwaardiging.

»Na den afloop eener prijsuitdeeling in het collegie der Jezuiten te Georgestown, waarbij de aartsbisschop van Baltimore den voorzitterstoel bekleedde, en welke door een aantal protestantsche volksvertegenwoordigers was bijgewoond, had er een feestmaal plaats. Een der voornaamste leden der vertegenwoordiging, een Protestant, wendde zich tot de eerw. PP. met deze toast:

»Ik had verleden jaar de gelegenheid om met lof van u te gewagen in 's lands vergaderzaal, en ik hoop dat mijne woorden u ter oore gekomen zullen zijn. Heden biedt zich de gelegenheid nog schooner en aangenamer voor mij aan; ik zie mij omringd van een zeker aantal priesters, die door den fellen haat hunner landgenooten in ballingschap gezonden zijn. Ik heb medelijden met hun ongeluk, maar ik verheug er mij over voor mijn vaderland. Amerikanen, ziedaar mannen, die u de wetenschappen zullen aanbrengen, die ons ontbreken; laat uw ijver om hen wel te ontvangen hunne verdiensten evenaren; zij zullen uwe onderwijzers wezen, en dit in alle opzigten waardig zijn. Zij komen dus veilig tot ons, die vervolgde geleerden, laat hen ons omgeven, laat hun aantal toenemen in onze steden. Het uitgestrekte Amerika opent hun zijne armen met edelmoedigheid, laat hen komen zonder vrees, en wij zullen ons gelukkig achten de vrijheid onzer vaderen met hen te mogen deelen!"

»Iedere zinsnede werd met luide toejuiching door de Amerikanen begroet, maar bij het slot dier redevoering was het een daverend handgeklap en eene geestdrift, waarin schier geen einde scheen te zullen komen."

DUITSCHLAND.

KEULEN, 19 October. De *Nurnb. Corresp.* bevat eenen langen brief uit Lemberg, welke gewag maakt van de Poolsche woelingen (waarvan ook uit Posen en Oost-Pruissen in andere bladen gemeld wordt) ten gevolge der Oostenrijksche verwarringen. Als eene daadzaak meldt de brief, dat sedert de aankomst der voormalige Poolsche generaals Dwernezki en Bemm de Lemberger Polenclub eenen aanwas van circa 2000 Poolsche emigranten heeft gekregen uit alle hoeken der wereld. Zij worden door Poolsche en Poolsch-Duitsche patriotten geherbergd en verpleegd, en geven zich thans daarvoor alle denkbare moeite om de jeugd, de leergezellen en dienstboden der meesters tot het opvatten der wapenen tegen Oostenrijk aan te hitsen. Daarbij komt hun de organisatie en gedeeltelijke wapening der nationale garde en studenten zeer te stade. De rijke Poolsche adel onthoudt zich genoegzaam van deelneming aan dit drijven en leeft op zijne goederen.

Van de Ultra-Magijaarsche partij kwamen daarentegen gedurend aanzienlijke geldbezendingen door vertrouwde personen bij de bewegingpartij aan, om den opstand toch eenmaal tot stand te brengen. Ook Bemm en Dwernizki schijnen door de Hongaren betaald te worden. Men zou met den opstand slechts wachten totdat de studenten van de vacantie zouden teruggekeerd zijn. De militaire magt is er intusschen op voorbereid, en de boeren trekken bepaaldelijk partij voor de regering.

Volgens een brief uit Lemberg van 15 October in de Breslauer *Zeitung* wilden de arbeiders en studenten de vorderingen van Jellachich — dien Attila van het Weener hof — niet rustig toezien, zij verzamelden zich in groote hoopen en wilden de Magijaren te hulp snellen. Het Hongaarsch regement der bezetting wilde insgelijks naar Hongarijë terugkeeren, zoodat het voortdurend in de kazernes geconsigneerd en bewaakt moest worden. Nogtans deserteren er velen.

— Men schrijft uit Lemburg aan de *Hamb. B. H.* Hoewel onderscheidene Duitsche bladen het berigt meedeelen, dat de Russen zich van de Gallicische grenzen verwijderden, zoo kan ik u daarentegen als ooggetuige verzekeren dat zulks het geval niet is. Zoo staan tusschen Cholijm en Kamenetz-Podolski 60,000 man waaronder 7000 paarden, zonder de bespanning voor 5 batterijen elk van 12 stukken. Den 26 Sept. waren in de Russische grensstad Radsiwilon (bij Brodij) 50,000 man, waaronder 8000 man cavalerie en 4 batterijen met 48 stukken, en volledige bespanning binnengerukt en hebben in de nabijheid der stad een legerkamp geslagen.

Aan het *Journal d. Oest. Lloyd* zijn de volgende gewigtige tijdingen uit Gallicie geworden. De gansche aldaar staande magt rukt op tegen het Zuiden, Hongarije en Weenen. De Duitsche troepen rukten langs twee verschillende wegen over Jablonka en over Dukla, in het Arvaer- en Trentschiner Comitaat binnen; terwijl de Poolsche troepen en eenige Tchechische afdeelingen over Galicie tegen Weenen oprukken. De lands- en stadskassen worden door den opgeroepen landstorm en door de gewapende mannen bewaakt. Algemeen vreest men in Gallicie eene bezetting door de Russen, omdat het gansche land van troepen ontbloot is. De adel verkeert natuurlijk in den vreeselijksten angst, omdat hij evenzeer de Seissenen als de Russen moet vreezen. Daarom worden aldaar, onder de leiding der edellieden, vrijkorpsen gevormd (naar men zegt reeds ten getale van 14,000 man), die naar Hongarije de Magyaren te hulp willen snellen, deels uit politieke inzigten, deels om hun leven te beveiligen.

— De gevlugte vorst van Sigmaringen is weder terug gekeerd.

— Te Cassel is in de Stenden-verzameling voorgedragen om de keus der volkvertegenwoordigers door directe verkiezing van het volk te doen plaats hebben.

— Te Erfurt is aan den vorigen censor tegen den eene katten-muzijk gebragt, waarbij groote keijen in de kinderkamer geworpen werden, en het leven der kinderen groot gevaar liep.

— De landdag van het hertogdom Anholt heeft besloten dat de doodstraf en de confiscatie der bezittingen afgeschaft zijn; ook heeft er geen burgerlijke dood meer plaats.

— Te Munchen waren 10 October veldwinnende geruchten in omloop wegens veranderingen in het ministerie.

BERLIJN, 17 Oct. De rust is thans weder geheel hersteld. De regering heeft hare gansche militaire magt ter beschikking gesteld van den rijksbestuurder. Dezer dagen is hier het berigt ontvangen dat Denemarken het provisioneel centraal-bestuur erkend en diplomatische betrekkingen met hetzelve aangeknoopt heeft.

— Prins Adelbert, de bekende groote voorstander van eene Duitsche marine, is naar Frankfort geroepen om aan het hoofd van het algemeen Duitsch marinewezen te stellen. Het rijksgezag heeft provisionneel drie havens ten behoeve der vloot aangewezen.

WEENEN, 16 Oct. Het blijft hier rustig doch het volk is niet wel tevreden over de laauwheid, zoo als zij het noemt, van den rijksdag, die haar belet eenen uitval tegen den vijand te doen. Op de voorposten schijnen kleine schermutselingen met de Croaten te hebben plaats gehad. Door de verplaatsing der legerkampen van Jellachich en Auersperg zullen de aanrukkende Magijaren het eerst te doen krijgen met Auersperg, wiens troepen beter gedisciplineerd zijn dan de ruwe Croaten. Er komen onophoudelijk versterkingen aan doch Windischgrätz heeft onze grenzen nog niet overschreden.

— De gansche stad is vol barricades en de Weener behoeft in kunstmatigheid van derzelver aanleg voor de Parijzer bevolking niet onder te doen. In de voorsteden zijn dezelve bovendien van wallen en grachten voorzien en op de punten, welke voornamelijk aan eenen aanval bloot staan, zijn vertakkingen, en eene soort van geimproviseerde forten aangelegd.

— Brieven uit Triest spreken van onlusten te weeg gebragt door de partij, welke zich aan Italie wil aansluiten.

— Men schrijft uit Konstantinopel, dd. 26 September: De Divan heeft aan Rusland zijn ultimatum omtrent de Donau-vorstendommen doen toekomen en daarvan afschriften gegeven aan de vertegenwoordigers der groote Mogendheden. De Porte verklaart daarin, dat zij de zaken weder op den ouden voet wil brengen, dat is te zeggen, afbreken wat de revolutie heeft opgebouwd. Er zal slechts een enkele Kamaikan of provisioneele stadhouder aangesteld, en vervolgens tot de verkiezing van een nieuwen vorst worden overgegaan. Rusland houdt zich als ware het slechts half tevreden met deze concessiën, waarschijnlijk om zijne plannen tegen Turkije onder den dekmantel dezer ontevredenheid des te beter te kunnen vervolgen, want het vermeerdert dagelijks het getal zijner troepen in Wallachije, zoodat men in het publiek vreest voor het uitbreken van eenen oorlog.

Men schrijft uit Pesth dd. 10 Oct. De dictator Kossuth heeft aan al de kommandanten der vestingen bevel gezonden binnen 7 dagen de hongaarsche driekleurige vlag op te steken. De generaals Roth en Philippowich en 57 andere officieren zijn gisteren gevankelijk hier binnen gebragt. Het leger-corps van Roth, sterk 7450 man, is na het afleggen van den eed om niet weder tegen Hongarije te strijden, ontwapend en onder escorte naar de Croatische grenzen gebragt.

ITALIE.

Het gerucht heeft zich te Rome verspreid, en de *Patria* van Florence herhaalt het, dat het ministerie Rossi zijn ontslag zou nemen. De *Costituzionale romano* verklaart, dat dit gerucht volstrekt geen grond heeft.

Men meldt uit Turijn, 10 Oct. Het Italiaansche nationaal congres heeft heden zijn eerste zitting gehouden. Gioberti, als voorzitter opende haar met eene aanspraak, welke veel bijval vond. De hoofddenkbeelden daarin waren de Italiaansche nationaliteit op den grondslag der volkseigendommelijke monarchie en de volksverbroedering. Daarop werden Mamiani, Gioberti en Romeo de vader tot presidenten, en tot vice-presidenten prof. Perez en de prins van Canino verkozen. Mamiani hield eene redevoering over Italie, welke echter niet voldeed aan de verwachting. Het centraal committé heeft, gelijk de secretaris D. Freschi mededeelde, bereids twee ontwerpen eener bondsacte en eener voor gansch Italie geldige kieswet uitgewerkt.

— De belemmering van het handelsverkeer tusschen Italië en het kanton Tessino is thans weder opgeheven.

— In weerwil der amnistie welke de keizer van Oostenrijk in Maart ll. had uitgevaardigd, waren in de vesting Szegedin nog 480 Italiaansche staatsgevangenen in bewaring gehouden. Thans zijn zij op last der nieuwe Hongaarsche regering op vrije voeten gesteld en den 11 October te Pesth aangekomen.

— De Engelsch Fransche bemiddeling in de Italiaansche kwestie is onbepaald ter zijde geschoven. De beide gouvernementen, door den Sardinischen gezant gedwongen om eene verklaring te geven, hebben gezegd, dat de jongste gebeurtenissen te Weenen vooralsnog het hervatten der onderhandelingen onmogelijk maakte. Zij raden Karel Albert niet de vijandelijkheden te hervatten, doch laten hem van den anderen kant zijne volle vrijheid. Intusschen schijnt Frankrijk even min als Engeland genegen om de Italianen, zoo zij het onderspit delven, met de wapenen te ondersteunen.

Hoe het ook zij, Karel Albert wordt door de openbare meening naar het hervatten van den oorlog gedreven. Reeds zegt men, dat de artillerie-parken naar de grenzen zijn opgerukt, en dat Karel Albert gebruik wil maken van de verbittering der Piemontezen en Lombarden en tevens van de verwikkelingen, die thans in Oostenrijk plaats vinden, om een nieuwen inval in Lonbardijë te wagen. Evenwel kon het ligt gebeuren, dat het groote Italiaansche pleit eerder onder de muren van Weenen dan in de velden van Lombardijë beslist was.

De Oostenrijkers, zich het koste wat het wilde van het fort Osopo willende meester maken, hetwelk 3000 man en een aanzienlijk krijgsmaterieel bevat, hebben een aanval beproefd, maar vonden een moedigen tegenstand. De luitenant-kolonel Zeanini heeft de zwarte vlag op het fort doen plaatsen en gezworen zich liever onder de puinen van het fort te zullen begraven dan zich over te geven. Alles is gereed om het kruid in brand te steken. Dit berigt, uit Udino medegedeeld, geeft slecht eene flaauwe schets van de geestdrift, die de Lombardijers nog bezielt om voor hunne vrijheid te strijden. Alleen de overmagt des vijands heeft hen vroeger tot wijken gedrongen.

BELGIE.

Men leest in *l'Indépendance*:

In eenige gemeenten ten zuiden van Brugge, keert men terug tot het bij de ouden in zwang geweest zijnde gebruik, om met koeijen en ossen te ploegen. Men beweert dat dit werken, de melkkoeijen, bij eene kleine vermeerdering van voedsel, niet beletten zal, overvloedig melk te blijven geven, en in dat geval zal het voordeel, hetwelk de landbouwer uit dit terugkeeren tot het oude trekken zal, niet gering zijn. Het paard toch is hem een kapitaal, dat ieder jaar in waarde afneemt, en eindelijk op de enkele waarde van de huid neerkomt, terwijl de koe en de os integendeel gedurig, tot op het oogenblik van den verkoop, in waarde toenemen.

Men berekent dat de werkpaarden een vierde van een gewonen oogst verbruiken.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 20 Oct.

GRAANMARKT.

Tarwe en *Rogge* flaauw en met weinig affaire: 126 ℔ b. Poolsche ƒ 328; 131 ℔ Rost. ƒ 300; 128 ℔ R. Seitin ƒ 290; 121 ℔ n. Gron. ƒ 195.

Rogge 125 ℔ gr. Brab. ƒ 160; 122 ℔ Pruiss. ƒ 162; 117 ℔ Petersb. ƒ 159; 116 ℔ Arch. ƒ 150.

Garst zonder handel.

Haver in een doen: 82 ℔ dikke ƒ 90.

Boekweit zonder handel.

Koolzaad. Oostvriesch 49½ £vl.; Eider 53½, 54; Oud Holsteinsch 53. Op 9 vaten Olie in April 60½ £vl.; Oct. 59; Nov. 59½. *Raapolie* op 6/w. ƒ 35; Vliegend ƒ 34½; primo Mei ek. ƒ 35; Nov. ƒ 34¼; Dec. ƒ 34½. *Lijnolie* per 6/w. ƒ 28½; Vliegend ƒ 27½. *Hennepolie* per 6/w. ƒ 35½. *Raapkoeken* 60, 64. *Lijnkoeken* ƒ 8, 10.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			19 OCT. 4½ u.	gebl.		20 OCT. 4½ u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	44$\frac{1}{16}$	44⅛	à	44$\frac{5}{16}$	44$\frac{5}{16}$
Dito Dito	3	»	51⅛	52	»	52$\frac{1}{16}$	
Dito Dito op resc.	3	»			»		
Dito Dito	4	»	68$\frac{1}{16}$	68$\frac{1}{16}$	»	68⅛	68⅛
O. I. Leening	4	»	67$\frac{1}{16}$	67	»		
Amortis. Syndic.	3½	»	68⅜		»		
Handel-Maatschappij	4½	»			»		
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»	72¼		»		
Aand. Holl. S. M.		»		57½	»		
BELGIE	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild	2½	»	36$\frac{5}{16}$	36¼	»	36⅜	36$\frac{3}{16}$
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	6$\frac{9}{16}$	6¾	»	6$\frac{15}{16}$	6$\frac{13}{16}$
Dito Dito van 510 £	5	»	6$\frac{1}{16}$	6½	»	6$\frac{11}{16}$	6$\frac{11}{16}$
Dito bij Dito oub. st.	5	»	6¼		»		
Dito	3	»		24	»		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	17⅛	17$\frac{5}{16}$	»	17⅜	17$\frac{5}{16}$
Coupons Ardoins		»	5⅝	5$\frac{7}{16}$	»	5¼	
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Londen	3	»	21¾	21⅝	»	21$\frac{15}{16}$	21$\frac{15}{16}$
Dito Dito	4	»	23$\frac{5}{16}$	23	»	23$\frac{5}{16}$	23½
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	96¾	96⅝	»	96¾	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	97	96⅞	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	85	85½	»		
Dito bij Hope	4	»	75¾	76⅛			
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	75½	75½	»	75⅝	
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving en Assignat.	6	»		55	»	56¾	53¾
Cert. van Dito	6	»	56½		»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		ƒ			»		
Dito Dito fl 500		»			»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën					»		

Oost., Met. 5 pc 60, ¾, ¾; 2½ pc. 30$\frac{15}{16}$, 31$\frac{3}{16}$; Braz. 5 pc. 73¼; Mexico 5 pc. 17⅞, 18⅛, 17$\frac{15}{16}$; Peru 6 pc. 18⅜, ¾, ¾; Gren. 11⅝.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56; Zigt Parijs 56$\frac{5}{16}$; 2/m. Londen 11,87½; Zigt Londen 11,95; 2/m. Hamburg 34¾; Zigt Hamburg 34$\frac{15}{16}$; 3/m. Lissabon 40½; 3/m. Porto 40½; 2/m. Petersburg 1,82

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

ANTWERPEN, 19 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 38⅝; 5 pc. 77¼; 4½ pc. 71¼; Spanje Ard. 5 pc. 6¾; Binnenl. 3 pc. 17$\frac{1}{16}$.

PARIJS, 18 Oct. Fr. 3 pc. 44,40; 4 pc. —; 5 pc. 68,75; 5 pc. N. 69,—; Schatk. —,—; Bank-Act. 1540,—; Belg. 1840, 5 pc. —; 1842, 5 pc. 77; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Nap 5 pc. 79,50; Spanje 3 pc. Binnenl. —; 3 pc. Buitenl. 23¼; Holl. 2½ pc. —; Piem. leen. 880,—; Rom. leen. 63.

MADRID, 13 Oct. Act. Sch. 3 pc. 19$\frac{1}{16}$; id. 5 pc. 9⅝; Uitgest. Sch. 3½; Coupons 6; Pass. Buit. Sch. —.

BERLIJN, 18 Oct. Schuldbr 3½ pc. 73¾; Loten 88½; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 82¼; Pools. 4 pc. 65; Loten fl. 200, 90; id. fl. 300, 93⅝; id. fl. 500, 66½.

HAMBURG, 17 Oct. Rusl. Engels. leening 96, Cert. bij Stiegl. 4 pc. 77½; Spanje, Ard. 5 pc. 6; id. Binnenl. 3 pc. 16⅝.

MENGELWERK.

Weinigen zullen er gevonden worden, die de beraadslagingen der Dubbele Kamer over de ontwerpen tot herziening der Grondwet niet met aandacht gevolgd hebben. Geen wonder, voor den eenen meer, voor den ander minder werden gewigtige onderwerpen behandeld, welke of met zijne godsdienstige en zedelijke, of met zijne stoffelijke belangen in een zeer naauw verband stonden.

Het lust ons niet de verschillende stelsels, waarover het woord gevoerd is, in nadere beschouwing te nemen. Zes maanden lang zijn zij met warmte verdedigd en vinnig bestreden, tot dat de Dubbele Kamer aan alle theoretische beschouwingen een einde gemaakt, en de zoo dikwerf besproken ontwerpen aangenomen heeft.

Maar diezelfde Kamer begaf zich ook buiten den kring der theoriën, welke zij zich in het studeervertrek geschapen had; zij begaf zich naar buiten, drong het maatschappelijk leven in, en, o wonder! daar ontwaarde zij een voorwerp, vroeger wel gezien, maar nog niet eene bijzondere aandacht waardig gekeurd. Ja, het was de *middenstand*, de diep ter neêr gedrukte middenstand, welke onlangs de eer mogt genieten in 's lands Vergaderzaal zoo wel tragediesch als ironiesch bezongen te worden. Het was voor de Edel Mogende Heeren van Roijen, van Hall en Sloet van Oldhuis bewaard, hunne redenaars-talenten ten voor- of ten nadeele van dien middenstand aan te wenden, en den aristocratischen trots van menigen ambtgenoot te treffen, somwijlen te schokken.

Het was even zeldzaam als de toejuichingen op de tribune.

Wij noemen het een verblijdend verschijnsel, dat men dien middenstand zich zijner heeft aangetrokken. Wat men er ook van zegge, het is niet te ontkennen, dat haar feitelijke toestand eene meer dan flaauwe belangstelling verdient, en wij danken er den edelen, rondborstigen man voor, dat hij, zij het dan ook al in te sterke kleuren, niet geschroomd heeft, den gedrukten middenstand tot verdediger en vertegenwoordiger te willen zijn.

Sedert eenige jaren toch lijdt de kern der bevolking aan eene kwaal, welker oorzaak men wel heeft trachten op te sporen, maar voor welker genezing men, helaas, tot nog toe geene middelen heeft kunnen voorschrijven. Haar laatste teeken van leven gaf zij in de geforceerde vrijwillige leening. Meende de heer van Hall dat de toenemende weelde (zich openbarende b. v. in het dragen van koper voor goud, enz.) van den middenstand ook eene rede van de vermindering der welvaart is, wij zijn van oordeel, dat die leening ook eene oorzaak van de toenemende armoede moet genoemd worden.

Maar het is thans geen tijd om de wording der dingen na te gaan, zij bestaan, en om te blijven bestaan worden krachtig werkende, afdoende middelen gevraagd.

Het is mogelijk, dat sommigen gelooven, dat de toestand der middenklasse niet zoodanig is, als wordt voorgegeven. Trouwens, hoe kan het anders! Om de maatschappij te leeren kennen en beoordeelen moet men zich in de maatschappij bevinden, haar in alle rigtingen doorkruisen, den handwerksman, den handelaar, den winkelier over zijne zaken spreken, het onderling verband van alles nagaan en zich niet afvragen: hoe vele schepen worden uit- en ingevoerd, hoe vele landen bebouwd, hoe vele gebouwen gesticht, — maar men behoort er acht op te geven of de winsten der maatschappij voldoende zijn om hare leden te onderhouden, of de kapitalen door de toenemende bevolking niet langzamerhand moeten verminderen, en of zij, welke een groot gedeelte van die kapitalen in handen hebben, niet zedelijk en verstandelijk verpligt zijn daarvan iets in omloop te brengen!

Men beschuldigt de middenstand van weelde, en vraagt, of die weelde niet eene reden van de vermindering der welvaart is?

Bijtender vraag kan wel niet gedaan worden. God gave dat het eene weelde was, gelijk aan die van de zeventiende en achttiende eeuw, maar de weelde van de negentiende kenmerkt zich veelal door nietswaardigheid, innerlijk heeft zij weinig beteekenis. De gehekelde, miskende, ja door sommigen bijna verachte middenstand wordt voor het hoofd geworpen, dat zij te verkwistend is; al ware dit zoo, wij gelooven dat het dan nog beter is zijne gelden te besteden en er den handwerksman voor te laten arbeiden, dan ze met een verstokt gemoed op een te stapelen. Dit doende heeft er niemand eenig voordeel van, noch de bakker, noch de kleermaker, noch de timmerman, noch de schrijnwerker, noch de metselaar, noch de kruidenier, noch de manufacturier, noch iemand anders uit den schakel onzer zamenleving; begreep menig rijke gierigaard zijne belangen, hij zou denkelijk zich iets wat minder noodzakelijk, wat zelfs geheel overtollig is aanschaffen, enkel om den middenstand eenigzins te verligten.

Aangenomen dat enkelen uit den middenstand te weelderig zijn, naar hooger streven, zich als rijk en aanzienlijk willen doen voorkomen, maar, maar, *goed voor gaan doet goed volgen*. Ook onder de eerste personen vindt men menschen, die hunnen stand oneer aandoen, en te dom zijn, om hunne dwaasheid te begrijpen. Zoek er eene oorzaak van in onze onchristelijke maatschappij, zoo gij wilt, in onze onchristelijke scholen, waar de liefde tot deugd en eenvoud, tot ware godsdienstigheid zelden geleerd wordt. Maar moet het verwijt, enkele leden van den middenstand geldende, allen toegevoegd worden? Wij begrijpen, dat men op Zon- en feestdagen den burger niet gaarne op de plaats der *bon ton* ziet, daartoe is het hart te hoog, maar wij begrijpen niet, dat men dien burger bijna aan zijn lot overlaat, en wanneer hij in de week langs het Badhuis of in het Bosch wandelt niet gevoelt, dat hij de groote Mijnheeren niet zou navolgen, indien hij beroepsbezigheden te vervullen had.

Naar ons inzien heerscht er te weinig weelde, wel te verstaan, weelde in den edelen zin van het woord, voornamelijk bij de Notabelen van Nederland. De valsche weelde van den middenstand schijnt invloed te hebben uitgeoefend op de wezenlijke van eenen hoogeren. Daar bezuinigt men van dag tot dag, maar te ver gedreven zuinigheid wordt gierigheid, en gierigheid is een kanker èn voor den gierigaard èn voor zijne medeburgers. Die schoone lustplaatsen van vroegere dagen zijn spaarzaam te vinden; die feestmalen uit de gouden eeuw, waaraan vorsten zich niet schaamden deel te nemen, worden zelden aangerigt, die luisterrijke bals, waarop al wat edel en groot was in feestgewaad verscheen, zijn in geen aanzien; uit zuinigheid laat men kleederen, meubelen, versierselen, brandstoffen, tot versnaperingen toe van den vreemde komen, zeker niet tot voordeel van den weelderigen middenstand.

Het waren harde klanken, welke in 's lands Vergaderzaal opgevangen werden, maar niet te hard voor hen, die den toestand der middenklassen kennen, en gelegenheid hebben die dagelijks te bestuderen. Wij houden het voor grooter de onlusten te voorkomen, dan ze te dempen. Wij vinden het verstandiger de Regering en alle weldenkenden te waarschuwen, hen op een kwaad aandachtig te maken, dan allen moedwillig in slaap te wiegen, tot dat de dam openbreekt, waartegen de golven dagelijks hooger en vernielender opbruisschen.

De middenstand kwijnt; wie er nog aan moge twijfelen, make zich met haar bekend. Zij weet het zelve en zal u onverheeld de oorzaken van haar verval opgeven. Zij heeft behoefte aan opbeuring en ondersteuning, maar ook even als de aanzienlijke behoefte aan orde, rust en vrede. Zwaar belast zal zij niet morren, wanneer de vermogenden in den lande krachtig de handen in een slaan om haar te redden. Zij zal niet benijden, wanneer zij de ervaring bekomt, dat men zich harer aantrekt; zij zal verligting ondervinden wanneer het edel voorbeeld des konings bij de Notabelen van Nederland navolging opwekt, en er eene vereeniging tot stand gebragt worde, waarvan de leden zich verbinden tot eene milde ondersteuning van haar, welke men zoo geheel eigenaardig de kern der maatschappij noemt. (*Toekomst.*)

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 23 October, 's avonds ten vijf ure.

No. 1. Twee Huizen en Erven, Brouwersgracht, No. 5628 en 29.
2. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, No. 5089.
3. Een Huis en Erve, N. Z. Achterburgwal, No. 2763.
4. Een dito, Singel, No 4297.
5. Een dito, Keizersgracht, No. 5621.
6. Een Huis, Pakhuis, Stal en Erve, Ringdijk, No. 143.
7. Een Huis en Erve (*Bakkerij*), Anjeliersgracht, No. 5064.
8. Een dito, Prinsengracht, No. 3922.
9. Een Huis, Tuin en Erve, Lange Leydsche Dwarsstraat, No. 3720.
10. Een Huis en Erve, Prinsengracht, No. 1570.
11. Een dito, Achtergracht, No. 6345
12. Eene Stalling en Erve, Bloemstraat, No. 2628.
13. Een Huis, Tuin en Erve, naast Perceel No. 12, No. 2629.

ADVERTENTIEN.

BIBLIOTHEEK

TOT NUTTIG EN GEZELLIG ONDERHOUD

VOOR

CATHOLIJKEN.

De Boekhandelaar F. J. Braam, te *Rotterdam*, heeft voor eenigen tijd de uitgave aangekondigd van bovengenoemde BIBLIOTHEEK TOT NUTTIG EN GEZELLIG ONDERHOUD VOOR CATHOLIJKEN; en, ten gevolge der deswege ondervondene veelzijdige ondersteuning, zich in staat gezien, om aan die onderneming gevolg te geven. Onderscheidene nuttige en onderhoudende werkjes zijn door hem in het licht gegeven en aan de geëerde Inteekenaars afgeleverd. Algemeen werd de zaak bijval geschonken en de *Tweelingzusters*, *Seraphina*, *Silva*, *of het vermogen der deugd* enz., genoten het gunstigst onthaal.

De dood belette echter den Uitgever aan zijn plan die uitbreiding te geven, waartoe hij zich door het gunstig debiet der eerstelingen zijner *Bibliotheek* zag in staat gesteld en de onderneming moest derhalve worden gestaakt.

De Inteekenaars betreurden dit ongeval en van vele zijden werd met heuschen aandrang op de voortzetting vriendelijk aangehouden.

De Ondergeteekenden hebben daarop besloten, om zich met die taak te belasten en zullen trachten, om de eerst begonnen BIBLIOTHEEK met zoodanige werken aan te vullen, als in eere naast hunne voorgangers kunnen staan.

Daartoe hebben zij echter de hulp en medewerking der Inteekenaars noodig en durven zich vleijen dat deze hun niet zullen ontbreken, wanneer zij, zoo als hun stellig voornemen is, onbekrompen het vroeger plan ten uitvoer leggen en vervolgen. Ja, zij vertrouwen zelfs, dat het nog ruimer bijval zal mogen te beurt vallen.

Zij zouden reeds hier het nut hunner moeijelijke onderneming, zoo voor scholen, opvoedingsgestichten, leesgezelschappen, bibliotheken enz., in het breede kunnen betoogen, doch zij wenschen zich daarvan bescheidelijk te onthouden en liever door de uitgave van prijsbare en nuttige werken te toonen, dat zij al den omvang van hunne taak, in verband tot de tijdsomstandigheden begrijpen en daaraan eere willen doen.

Zij herhalen hier kortelijk de voornaamste vroegere voorwaarden:

1°. Het getal Boekdeelen, dat jaarlijks zal worden uitgegeven, is op *zes* bepaald, welke te zamen 1900 à 1936 bladzijden zullen bevatten; doch daar het welligt zou kunnen gebeuren, dat de inhoud van sommige werken niet toeliet in die zes boekdeelen het bepaalde getal bladzijden te leveren, en nu eens daar boven en dan eens daar beneden te zijn, zoo zal alsdan het getal van zes op zeven of op vijf gebragt worden. In elk geval zullen wij stipt het bepaalde getal bladzijden leveren, ons bij voorkeur aan het getal van zes boekdeelen houden en overigens het getal bladzijden van elk boek zoo veel mogelijk onderling gelijk doen zijn.

2°. Het formaat, papier en de uitvoering van den druk zullen gelijk zijn aan de uitgegeven werkjes.

3°. Elk boek zal behoorlijk opgemaakt en met eenen net gedrukten omslag omplakt, vrachtvrij aan de Inteekenaren worden afgeleverd, hetwelk van twee tot twee maanden zal geschieden.

4°. De prijs voor een jaar is ƒ 6. —, (zijnde dit het vel druks van 16 bladz. slechts tegen 5 cents berekend), waarvan de betaling zal geschieden in *twee termijnen*, elke van ƒ 3. — de *eerste te voldoen* bij de aflevering van het derde, en de tweede bij die van het laatste boek van elk jaar.

5°. Elk boek zal versierd worden met eene fraaije plaat of eenen titel met vignet.

6°. De werken die voor deze *Bibliotheek* worden uitgegeven, zullen afzonderlijk niet verkocht worden dan tot eenen verhoogden prijs; echter zullen de Inteekenaren, die, behalve hun abonnement, van een of ander werk een zeker getal exemplaren of meer verlangen, tot uitdeeling van prijzen of ander goed doel, dezelve voor den abonnementsprijs kunnen bekomen.

7°. Abonnementen die niet vóór of uiterlijk op den dag der ontvangst van het laatste boek van den loopenden jaars zijn opgezegd, zullen telkens beschouwd worden, als op nieuw aangegaan te zijn.

8°. De inteekening staat open bij de Uitgevers, bij de meeste Boekhandelaren en Postdirecteuren in ons Rijk.

9°. Men wordt verzocht, *indien men vroeger nog niet mogt ingeteekend hebben*, zulks te doen, hetzij bij de ondergeteekenden, of bij zijnen gewonen boekhandelaar.

Moge de poging der Ondergeteekenden, om goede werken in het licht te geven en daardoor een' dam te leggen tegen den vreeselijken stroom van verkeerde lektuur, bijval vinden! Dan zal bij eene aangename tijdkorting, tevens een heilzaam doel worden bereikt. Heeren Geestelijken en christelijken ouders zij deze onderneming hartelijk aanbevolen.

PETR. THEOD. BRAAM.
GEBR. VAN LANGENHUYSEN. (900)

Rotterdam en 's Gravenhage, September 1848.

LAATSTE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, 20 October.

In de heden ten 3 ure gehouden zitting is door den Voorzitter kennis gegeven dat de Commissie belast geweest met het opstellen van een ontwerp Adres, in antwoord op de Troonrede, ten gevolge van in de afdeelingen gemaakte aanmerkingen, dat ontwerp heeft gewijzigd. Hetzelve zal zoo als het nu luidt, worden gedrukt en aan de leden rondgedeeld, de beraadslagingen daarover worden bepaald op morgen Zaturdag ten 11 ure.

Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.